

Energidepartementet

HØRING - FORSKRIFT TIL HAVBUNNSMINERALLOVEN

Energidepartementet har 5. februar 2025 sendt på høring forslag til ny forskrift til havbunnsmineralloven. Naturvernforbundet takker for muligheten til å komme med innspill i denne saken.

Overordna kommentarer

Energidepartementet skriver i høringsbrevet at fastsettelse av forskriftsbestemmelser om undersøkelse og datainnsamling er «i tråd med en skrittvis tilnærming til utvikling av virksomheten». Naturvernforbundet mener fortsatt at åpningsprosessen for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel ikke har vært tilfredsstillende, og at konsekvensutredningen ikke belyste tilstrekkelig nok hvilke følger en eventuell åpning for havbunnsmineralvirksomhet kan få for miljøet.

Å begynne tildelingen av utvinningstillatelser for mineralvirksomhet på norsk sokkel uten et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag er uforsvarlig og bryter Norges nasjonale og internasjonale forpliktelser. Det er et tydelig brudd med føre-var-prinsippet, som ligger til grunn i norsk og internasjonal miljølovgivning, og den vil gjøre det svært mye vanskeligere å nå målene i den internasjonale naturavtalen som Norge har tilsluttet seg.

Videre mener vi at forslaget til ny forskrift ikke gjør opp for disse kunnskapshullene. Under følger konkrete kommentarer til deler av innholdet i forslaget til ny forskrift.

Kapittel 2. Undersøkelsestillatelse

§ 3. Søknad om undersøkelsestillatelse

I rapporten «Pelagiske økosystem i de nordiske hav» tar Havforskningsinstituttet for seg miljøet i vannmassene og skriver at «[d]e nordiske hav dekker et meget stort og heterogent areal, slik at vår kunnskap, også om de best undersøkte områdene, er meget fragmentert» (s. 5). De belyser betraktelige kunnskapsmangler på samtlige områder. I et brev til Nærings- og fiskeridepartementet datert 5. oktober 2022 beskriver de at for over 99 prosent av området eksisterer det ingen kunnskap om biologi eller økosystemene som befinner seg der.

På bakgrunn av dette mener vi at det må stilles krav om at det skal innhentes tilstrekkelig kunnskap om miljøet i området det søkes om tildeling av undersøkelsestillatelse *før* en slik tillatelse tildeles for å sikre at hensynet til miljø blir ivaretatt. § 3 bokstav d legger til grunn at en søknad om undersøkelsestillatelse må inneholde «en beskrivelse av kjente miljøforhold i området søknaden omfatter», men ettersom vi har svært lite kunnskap om disse områdene, holder det ikke å kun legge til grunn den kunnskapen som allerede er kjent.

Vi mener at krav om kunnskapsinnhenting også er viktig for å oppfylle § 3 bokstav e om å gjøre «en vurdering av miljøpåvirkningen av den foreslåtte letevirksomheten og mulig avbøtende tiltak». Videre ønsker vi en nærmere avklaring av hva som kreves i en slik vurdering av miljøpåvirkningen av planlagte undersøkelser.

Kapittel 3. Utvinningstillatelse mv.

§ 6. Søknad om utvinningstillatelse

Til § 6 bokstav d og e, viser vi til kommentarene våre om § 3 bokstav d og e.

§ 8. Kriterier for tildeling av utvinningstillatelser og utøvelse av virksomhet i henhold til utvinningstillatelser mv.

Grunnet kunnskapsmangelen om dyphavet bør det legges til et kriterium som viser til søkers ambisjoner for å innhente kunnskap om og iverksette tiltak for å sikre at miljøet ivaretas. Dette vil få betydning for hvilke opplysninger som skal tas med i søknad om utvinningstillatelse, jamfør § 6.

Kapittel 4. Innsamling, opplysninger, dokumentasjon og taushetsplikt

§ 10. Innsamling, innsendelse og rapportering av data, materiale og opplysninger

Det bør presiseres at Sokkeldirektoratet *skal* fastsette krav til innsamling av miljørelaterte data når det gjennomføres undersøkelser.

§ 11. Oppbevaringsplikt

Det er bra at det spesifiseres i forskriften at rettighetshaver plikter å oppbevare informasjon om miljø, og at før en eventuell tilintetgjøring av materiale og opplysninger, skal Sokkeldirektoratet få tilsendt en oversikt over den aktuelle informasjonen og kan få anledning til å pålegge videre oppbevaring eller overlevering. Det vil være nyttig å legge til i § 11 at Sokkeldirektoratet skal konsultere Miljødirektoratet i de tilfeller der materiale eller opplysningene er relevante for miljø.

§ 12. Taushetsplikt

I første ledd står det at «[o]pplysninger av enhver art som meddeles myndighetene i forbindelse med søknad om utvinningstillatelse, skal være underlagt taushetsplikt inntil utvinningstillatelsene til de aktuelle områder er tildelt».

Vi er kritiske til at opplysninger av *enhver art* skal være underlagt taushetsplikt. Vi mener det bør være tilstrekkelig at opplysninger av konkurransemessig betydning er underlagt taushetsplikt frem til utvinningstillatelse er tildelt. Andre opplysninger som oppgis i forbindelse med søknaden, for eksempel om miljøforhold jamfør § 6 bokstav d og e, bør gjøres tilgjengelig for allmenheten før utvinningstillatelsen er blitt tildelt.

Kapittel 5. Alminnelige bestemmelser

§ 13. Endringer og tilbakekall av tillatelse mv.

Det bør legges til i § 13 at undersøkelses- og utvinningstillatelse kan trekkes tilbake dersom det avdekkes at aktiviteten som kan utøves under tillatelsene, vil ha signifikante negative virkninger for miljøet.

§ 14. Beskyttelse av aktive hydrotermale strukturer mv.

I første ledd står det at «[r]ettighetshaver skal ved undersøkelser ta tilbørlig hensyn til aktive hydrotermale strukturer og naturmangfoldet knyttet til disse, samt større konsentrasjoner av svamper og koraller».

Vi mener bestemmelsen ikke gir tilstrekkelig beskyttelse av aktive hydrotermale strukturer, da det ikke holder å beskytte den enkelte hydrotermale strukturen. For å sikre god nok beskyttelse må hele *forekomsten* med aktive hydrotermale strukturer beskyttes, blant annet fordi det kan forekomme reaktivering av inaktive strukturer. I tillegg mener vi at kravet om at det skal tas «tilbørlig hensyn» er et vagt og skjønnsmessig utformet vilkår som er lite egnet til å gi reell beskyttelse av sårbar natur. Undersøkelser på aktive hydrotermale strukturer bør unngås fullstendig, og vi ber om at dette uttrykkes tydelig i forskriften.

§ 17. Offentlige tilgjengelige opplysninger

Det er bra at det i forskriften er et eget punkt om offentliggjøring av opplysninger. Plikten til offentliggjøring kan imidlertid konkretiseres ytterligere, for eksempel ved å spesifisere måten offentliggjøring skal skje på, og sette en tidsfrist for dette.

§ 20. Delegasjon og dispensasjon

I fjerde ledd står det at «[d]epartementet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser fastsatt i eller gitt i medhold av denne forskriften». Videre står det i femte ledd at «[n]år myndighet i denne forskriften er lagt til i Sokkeldirektoratet, omfatter dette også myndighet etter første og fjerde ledd».

Vi er kritiske til at departementet og Sokkeldirektoratet skal ha anledning til å dispensere fra samtlige forskriftsbestemmelser, og at vilkåret for å kunne dispensere er formulert vagt og skjønnsmessig i den grad det er her. Vi ber om en nærmere avklaring av hva som kreves for å kunne dispensere fra bestemmelsene i forskriften.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
leder